

Володимир ШКУРОВ,
*Надзвичайний і Повноважний Посол
України в Республіці Албанія*

«МИ МОТИВОВАНІ – ЯК І КОЖЕН УКРАЇНЕЦЬ, ЩО ПРАГНЕ ГОЛОВНОГО»

– Посольство України в Республіці Албанія було відкрито нещодавно, 2020 року, і Ви стали його першим очільником. Розкажіть, будь ласка, про досвід налагодження діяльності установи.

– Хочу відразу уточнити одну важливу деталь. Справді, як перший Посол (резидент) України в Республіці Албанія після прибуття до Тирані в кінці серпня 2020 року я вручив Вірчі грамоти тодішньому Президентові Албанії Іліру Меті. Відтоді я офіційно розпочав свою роботу як Посол України в Албанії. Проте ні приміщення посольства, ні співробітників на ту пору в Тирані ще не було, тож довелося стартувати з нуля. Отож, розташувавшись у готелі, я розпочав роботу українського посольства з розв'язання базових питань. Найперше потрібно було знайти приміщення, облаштувати його з урахуванням особливостей установи, забезпечити оргтехнікою, меблями, укласти необхідні контракти, оформити банківські рахунки та реквізити новоствореного диппредставництва, медичне страхування тощо. Нагадаю, що початок роботи посольства збігся в часі ще й із гострою фазою пандемії COVID-19. Попри це, усіх необхідних заходів було вжито максимально оперативно. У цей непростий період кілька офіційних делегацій з України відвідували Тирану, і, гадаю, вони відчули, що тутешнє українське посольство працює, і працює ефективно. Перші його співробітники прибули до Тирані в другій половині жовтня 2020 року. Разом із ними ми дооблаштовували приміщення посольства та консульства й остаточно налагодили діяльність нашого дипломатичного представництва. Повноцінно Посольство України в Республіці Албанія запрацювало з 1 лютого 2021 року, коли ми підняли український прапор над головною

Зустріч Посла України в Албанії Володимира Шкурова (ліворуч) та Президента Албанії Іліра Мети (праворуч) під час відкриття українського посольства

Volodymyr Shkurov, the Ambassador of Ukraine to Albania (on the left), met with Ilir Meta, the President of Albania (on the right), during the official opening of the Ukrainian Embassy

будівлею посольства й розпочали активну діяльність. Зокрема, запрацював консульський відділ, який надає всі види консульських послуг.

– *Українці дуже вдячні Албанії за підтримку нашої держави після 24 лютого 2022 року, зокрема за спрощення умов в'їзду та надання притулку людям, які покинули свої домівки через війну. Як повномасштабне вторгнення росії вплинуло на сприйняття України й українців в Албанії? Які труднощі доводиться долати в контексті захисту інтересів тутешніх українців?*

– І влада, і народ Албанії дуже болісно сприйняли факт російської агресії проти України та продемонстрували потужну політичну підтримку і солідарність з українським народом. Це проявилось як у двосторонніх, так і в багатосторонніх українсько-албанських відносинах, насамперед у діях Албанії в Раді Безпеки ООН та інших впливових міжнародних організаціях. Пересічні албанці активно допомагали нашому посольству збирати допомогу для України: медикаменти, одяг, продукти харчування, засоби гігієни тощо. Ми організували при посольстві гуманітарний штаб і власними силами надіслали в різні регіони нашої держави понад двісті тонн вантажу. Крім того, Уряд Албанії надав Україні фінансову й військову підтримку (амуніцію, техніку, боєприпаси тощо).

Албанія спростила умови в'їзду українців, дозволивши нашим співгромадянам перебувати на її території в статусі тимчасового захисту. Зокрема, 18 березня 2022 року держава ухвалила рішення про можливість

перебування українців на її території протягом одного року з моменту перетину кордону без необхідності оформлювати будь-які посвідки. 24 травня 2023-го цей термін було продовжено ще на рік. Згідно з офіційними даними за 2021 рік, на території Албанії проживало 104 громадяни України з посвідкою на проживання. Після 24 лютого 2022 року в Албанію приїхало ще близько 6000 наших громадян. Звичайно, відчутно зросла й кількість звернень до посольства, адже це перша установа, з якою контактують українці після перетину кордону. Громадяни звертаються з різними проблемами – від труднощів, що виникають під час перетину кордону, бо багато людей виїхало з України за внутрішніми паспортами, й до особистих, побутових питань. На всі звернення українці отримують належну допомогу з нашого боку та консульсько-правову підтримку. Усі поточні проблеми, з якими стикаються наші громадяни, ми розв'язуємо належно, навіть якщо постає потреба в додатковому втручанні (насамперед це стосується українців, які мають проблеми зі здоров'ям). Якихось надзвичайних труднощів у справі захисту інтересів громадян України на території Албанії не виникало, усе вдається владнати адекватно й максимально оперативно.

– Повномасштабна війна росії проти України негативно вплинула на економічні зв'язки між Україною та Албанією. Ваша Високоповажносте, які перспективи двосторонніх економічних відносин у найближчому майбутньому? Чи долучиться Албанія до повоєнного відновлення України?

– На жаль, повномасштабна війна росії проти України справді погіршила економічні відносини між нашими державами. Як наслідок, порушено усталену логістику, суттєво погіршилися показники дуже важливої в українсько-албанських взаєминах туристичної сфери. В економіці самої Албанії пришвидшилися інфляційні й рецесійні процеси.

За даними Міністерства економіки України, 2022 року обсяги торгівлі товарами між Україною та Албанією склали 34,61 млн дол. США (↓18,4%, як порівняти з 2021 роком), з них експорт становить 24,35 млн дол. США (↓33%), імпорт – 10,26 млн дол. США (↑34,61%). Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі України сягнуло 14,09 млн дол. США.

Якщо брати до уваги динаміку поточного року, то, за тими ж даними, протягом січня – березня 2023-го обсяги торгівлі товарами між країнами становили 12,7 млн дол. США, з них 6,887 млн дол. США – експорт, 5,815 млн дол. США – імпорт. Позитивне сальдо України складає 1,072 млн дол. США.

Як бачите, ситуація не проста, проте робота триває. Наразі відчутно зросли двосторонні підприємницькі контакти через систему «Nazovni», суттєво збільшилася кількість підприємств, які шукають можливостей для налагодження корисної всім учасникам співпраці, зокрема в таких сферах, як торгівля, енергетика, агропромисловий комплекс, будівництво, освіта, культура, регіональний розвиток.

Працівники Посольства України в Албанії разом із Послом Володимиром Шкуровим вшанували пам'ять жертв геноциду кримських татар

The staff of the Embassy of Ukraine in Albania and Ambassador Volodymyr Shkurov commemorated the victims of the genocide of Crimean Tatars

Торговельно-економічні відносини між Україною та Албанією мають значний потенціал, й обидві держави налаштовані максимально його використати для нарощування двостороннього товарообігу.

У цьому контексті галузь сільського господарства й надалі є однією з найважливіших у наших відносинах. Албанія має потужні можливості, проте й Україна здатна збільшити експорт продукції за низкою товарних груп. Зокрема, ми зацікавлені в тому, щоб наростити експорт зернових та іншої сільськогосподарської продукції на ринок Албанії. Крім власне зерна, перспективним напрямом може стати збільшення поставок фасованої соняшникової рафінованої олії, маргарину, спеціальних жирів. Великі ресурси і в українських молокопереробних підприємств, які готові запропонувати якісні сухі молочні продукти, молочні консерви, твердий сир і молоко тривалого зберігання. На тлі технологічних змін в агропромисловій сфері обох країн можемо говорити про перспективи запровадження нових технологій, створення можливостей для сталого розвитку сільських територій, фінансування та ресурсне забезпечення агровиробництва.

З урахуванням специфіки воєнного стану нині продовжуємо підготовку установчого засідання Спільної міжурядової комісії з економічного співробітництва. Триває також робота з розбудови нормативно-правової бази, створення двосторонніх інституційних механізмів з метою усунення технічних перешкод у торгівлі та активізації економічних відносин між нашими країнами.

Що стосується повоєнної відбудови, то зазначу, що Албанію вже долучено до повоєнного відновлення України, насамперед на регіональному рівні. Маємо два проекти, які підтримала албанська сторона, а саме:

1. 6 липня 2022 року під час спеціальної сесії міської ради Тирани депутати ухвалили рішення про реконструкцію харківської школи № 5 як допомогу місту-побратиму. Нині тривають відповідні робочі консультації.

2. 15 червня 2022 під час зустрічі з Президентом України Володимиром Зеленським Прем'єр-міністр Албанії Еді Рама запропонував допомогу в повоєнній відбудові житлових будинків у місті Ірпінь. Під час Лондонської

конференції з відновлення України, яка проходила 21–22 червня 2023 року, Міністерка з питань Європи та закордонних справ Албанії Ольга Джачка підтвердила готовність Албанії спільно з іншими країнами Західних Балкан – Республікою Північна Македонія та Чорногорією – побудувати Балканський квартал в Ірпені. Поки сторони узгоджують головні параметри такої співпраці.

Вірю, що обидва проекти найближчим часом матимуть практичну реалізацію.

– Албанія має статус кандидата на вступ до Євросоюзу понад дев'ять років, а в липні 2022-го Тирана та Брюссель розпочали переговори щодо вступу. На Вашу думку, які уроки з євроінтеграційного досвіду Албанії будуть корисні Україні на шляху до ЄС? Як Тирана та Київ можуть співпрацювати за цим напрямом?

– 15 червня 2022 року в Києві Президент Зеленський і прем'єр-міністри Албанії, Північної Македонії та Чорногорії ухвалили спільну заяву про підтримку євроінтеграційних прагнень України. Отже, Албанія задекларувала свою підтримку та готовність до взаємодії в контексті наших євроінтеграційних процесів. Процес входження самої Албанії в ЄС об'єктивно був і досі є непростим та тривалим. Водночас протягом останніх двох років ця країна активно рухається до повноцінного членства в Євросоюзі. Досвід Албанії нам цікавий і корисний, позаяк ефективність євроінтеграції багато в чому залежить від успішності реформ, тож важливо вивчати процедури, механізми й закони, що їх ухвалювала ця держава, спрямовані на досягання відповідності критеріям ЄС. До того ж досвід реформування у сфері боротьби з корупцією та в системі судочинства, вдосконалення механізмів співпраці з національними меншинами й громадянським суспільством також міг би стати нам у пригоді. Я вважаю перспективним розвиток українсько-албанської співпраці в межах різноманітних європейських програм із розбудови транспортних коридорів, мереж енергопостачання, зв'язків між морськими портами наших держав, а також в освітньо-культурній сфері, яка має безліч можливостей для утвердження європейських стандартів і цінностей.

– Відомо, що російські нарративи та пропаганда доволі поширені в регіоні Західних Балкан. Яких заходів уживає посольство для протидії цим впливам?

– На відміну від деяких інших країн Західних Балкан, Албанія чітко дотримується лінії партнерства зі Сполученими Штатами Америки та Європейським Союзом. Російські нарративи та пропаганда не мають відчутного впливу в Албанії. Водночас це не перешкоджає окремим їхнім виявам тут, на що, певна річ, наше посольство реагує відповідно. Зокрема, діє напрацьований механізм офіційного інформування державних органів влади Албанії про військову агресію росії проти України, політичну діяльність

України на міжнародній арені та всі важливі аспекти життя українського народу. У цьому сенсі посольство активно представлене в соціальних мережах та на національному телебаченні Албанії. Ми маємо функціональні робочі контакти з албанськими засобами масової інформації, завдяки яким можемо доносити правдиву інформацію до албанської аудиторії. Важливого значення в цьому контексті набули й особисті дружні стосунки з представниками державної влади Албанії, колегами з дипломатичного корпусу та громадськими діячами. Велику увагу ми приділяємо проведенню різноманітних виставкових заходів, маніфестацій, публічних виступів тощо.

З початку російської агресії проти України 2014 року Албанія декларує незмінну підтримку територіальної цілісності та суверенітету нашої держави. Після повномасштабного вторгнення росії на територію України Республіка Албанія засудила дії РФ на всіх рівнях політичного істеблішменту та послідовно долучається до всіх пакетів санкцій ЄС проти російської федерації. Передусім варто відзначити роль Албанії в межах непостійного членства в Раді Безпеки ООН. Разом зі США Албанія опікується українським питанням, підтримує проукраїнські ініціативи та є співавтором усіх дотичних до України резолюцій.

7 березня 2022 року Парламент Албанії ухвалив резолюцію «Про підтримку суверенітету та територіальної цілісності України, захисту принципів міжнародного права та європейської безпеки». Того ж дня мерія Тирани затвердила рішення про перейменування вулиці, де розташовані посольства Косова, Сербії, України, Швейцарії, – вона тепер має назву Вільна Україна. До речі, на цій вулиці було розміщене також і посольство російської федерації, що зараз, як неважко здогадатися, змінило локацію.

Під час Вільнюського саміту НАТО 11–12 липня 2023 року Прем'єр Албанії зазначив, що популярність путіна в країні становить 0,7–1%, а це, на його думку, природно, зважаючи на важкий комуністичний досвід Албанії в минулому. Інакше кажучи, нині маємо повне розуміння й підтримку всієї албанської громадськості. І тут, власне, можна говорити про наші спільні заходи з протидії російським наративам і пропаганді.

– *Посольство часто організовує різні заходи, спрямовані на промоцію позитивного іміджу України та підвищення обізнаності албанців із тим, що відбувається в нашій державі. Розкажіть, будь ласка, про результати Вашої діяльності у сфері публічної дипломатії та втілені проєкти.*

– Від самого початку роботи нашого посольства значну частину зусиль було спрямовано на заходи культурної дипломатії, яка є невіддільним складником утвердження позитивного іміджу України та вдосконалення дружніх відносин між двома державами.

Протягом двох із половиною років було організовано понад п'ятдесят заходів публічної дипломатії – художні експозиції та виставки, виступи

наших хореографічних колективів, участь у різноманітних конкурсах, фестивалях, спортивних змаганнях, покази українських фільмів тощо. Слід наголосити, що більшість цих заходів – благодійні, як-от, скажімо, концерти оперних виконавців, презентації української кухні та численні спортивні події, зібрані кошти від яких було надіслано в Україну.

У межах ініціатив першої леді Олени Зеленської ми вже відкрили чотири українські книжкові полицки в центральних бібліотеках албанських міст – Тирані, Дурресі, Ельбасані, Корчі. Ця робота триває. Завдяки запровадженню українськомовного аудіогіда Музей середньовічного мистецтва Корчі заговорив рідною для українців в Албанії мовою.

Працюємо також над проектом щодо відкриття у сквері на вже згаданій тут вулиці Вільна Україна пам'ятника Тарасові Шевченку. Сподіваюсь, що вже наступний день народження Великого Кобзаря відзначатимемо біля його монумента.

Культурна дипломатія й надалі є ефективним методом просування національних інтересів України та досягнення зовнішньополітичних цілей нашої держави. Вона допомагає розбудовувати дружні, довірливі та партнерські відносини між нашими країнами й народами.

– У травні 2023 року український Нікополь та албанський Ельбасан уклали меморандум про співпрацю. Які перспективи розвитку відносин між регіонами України й Албанії та яку роль посольство відіграє в цих процесах?

– Справді, меморандум підписано, і на черзі – практична реалізація його положень. Над цим нині працюють обидві сторони.

Уже маємо чотири підписані меморандуми про співпрацю: Харків – Тирана, Київ – Тирана, Харківська ОВА – регіон Фієр, Нікопольська районна рада – Регіональна рада Ельбасана. Водночас готуємо до підписання ще два меморандуми – між містами Хотин і Берат, Миколаїв і Дуррес.

Важливим у цьому контексті є вибір міста-партнера, позаяк від цього залежить подальша взаємодія та розвиток співпраці. Кожне звернення від наших міст щодо пошуку партнера в Албанії посольство докладно вивчає, аналізує певні можливості регіонів, як-от економіку, промисловість, культурні особливості тощо.

Міжрегіональна кооперація сприяє налагодженню міжлюдських контактів, посилює двосторонню торговельно-економічну співпрацю, культурно-гуманітарний обмін, сприяє збільшенню кількості спільних проектів. Це все зближує наші країни та народи, що є одним з основних завдань посольства.

Ми робимо все можливе за дуже обмеженого кадрового ресурсу, проте ми мотивовані – як і кожен українець, що прагне головного: перемоги над ворогом і повернення мирного життя українському народові.